

PO SVETU KATOLIŠKEM

Pomen krščanstva za državo. Vodstvo Čehoslovaške ljudske stranke za Prago in praški okraj je sklenilo na svojem sestanku resolucijo, v kateri se med drugim omenja izjava ministrskega predsednika Malypetra, da grozi češkemu in slovaškemu narodu moralni razkroj. Spričo tega zahteva čehoslovaška stranka, ki je katoliška, da se izvede moralno ozdravljenje čehoslovaškega ljudstva in pozivlja vlado, da zatre vse škodljive pojave v tisku, družbi in gledališču, ki jih ni mogoče spraviti v sklad s krščanskimi družabnimi načeli. Kot demokratska stranka brani parlamentarizem in zahteva od vlade, da se bolj približa parlamentu. Demokracija in parlamentarizem bosta uživala pri ljudstvu tisto zaupanje, ki si ga zaslužita z delom za njegovo blaginjo. Končno izraža resolucija obžalovanje, da se v uradnem postopanju, posebno pa v šoli, še vedno nahačajo ostanki iz časov, ko je večina čehoslovaških političnih strank nahujskala javnost proti katolicizmu. Ti preostanki morajo izginiti, sicer bo položaj postal nevzdržen. Čehoslovaška ljudska stranka upa, da bode sedanja vlada priznala pomen krščanskega življenja za državo in da bo dala katoličanom pravice, ki jim grede glede na njihovo število v državi. Velja tudi za druge države.

Duhovnik izvoljen za župana. V mestu Jahimovu, kjer se pridobiva dragoceni radij, v Krušnih gorah na Češkem, je bila nedavno volitev novega župana. Meščanska večina, obstoječa iz krščanskih socialcev, nar. stranke, zveze poljedelcev, stranke obrtnikov in narodnih socialistov, je izvolila za župana kateheta Jurija Stumpfa, ki je član krščansko-socialne stranke. Socialni demokratje se volitve niso udeležili, s čimer so dokazali svojo zagriženo nestrpnost napram Cerkvi in katoliškemu duhovniku. V njihovi nenavzočnosti je večina, ki ne pozna strankarske zagriženosti, izvolila enega njihovih pristašev kot 1. podžupana.

Kakšna je vzgoja v Mehiki. Sv. Oče je s posebno okrožnico opozoril svet na razmere, ki v njih živi katoliška Cerkev v Mehiki. Ta položaj je nevzdržen, ker so mehiški svobodomisleci in boljševiki prisodili Cerkvi ulogo sužnje, ki nosi na sebi okove. Po stari svobodomiselnosti navadi ameriški mogotci zanikajo vsako preganjanje Cerkve in vsako poseganje v njeno področje od strani državne oblasti. Ne samo, da se Cerkvi ne dela nobena krivica, vprav Cerkev je tista, ki napada vlado in državo. Poznamo ta svobodomiselnost, ki se ravna po receptu: Če si kaj storil, zanikaj! Ker ima vsaka laž kratke noge, tudi mehiška nima daljših. Pred nekaj dnevi je vatiškanski list »Osservatore Romano« objavil dokaze, kako postopa državna oblast v Mehiki proti veri in Cerkvi. Prosvetna oblast mehiške države Vera-kruz je poslala okrožnico učiteljstvu,

kako naj vrši vzgojo otrok v šoli in mladine izven šole. Otroke je treba, tako poudarja ta okrožnica, vzgajati ne samo brezversko, marveč protiversko, nahujskati jih je treba proti veri. V drugem razredu morajo učitelji dopovedati otrokom, kako so katoliški obredi proti zdravju, kako nezdravo je, kropiti se z blagoslovljeno vodo, poljubljati svetinje, križce itd. V tretjem razredu je treba otrokom dokazati, kako energičen in junaški je tisti, ki ne veruje v Boga, in kakšen slabič je oni, ki vse pričakuje od Boga. Postanek sveta je treba tako tolmačiti, da ni Bog ustvaril sveta, marveč je svet nastal sam iz sebe, človek pa se razvil iz opice. Kot vzor je treba postaviti mladini pred oči boljševiško divjanje proti Bogu in veri. Boljševiki so baje ustvarili vladavino, ki se opira na delovno pravico. Po boljševiškem zgledu je treba cerkve pretvoriti v šole, knjižnice in delavska shajališča. Kakor je razvidno iz te okrožnice mehiške državne šolske oblasti, se šola in vzgoja v Mehiki preosnavlja po vzoru boljševiške šole in vzgoje. Lepa bodočnost čaka Mehiko!

Na več let obsojena kaznjenca — oproščena radi rop.

V našem listu smo že parkrat omenjali Janeza Mrvarja iz Gotne vasi in 27letnega slepega Antona Štangla iz istega sela, ki sedita radi raznih zločinov v mariborski kaznilnici. Pred tedni so gnali oba iz Maribora v Novo mesto, da bi dajala pred tamošnjim sodiščem odgovor radi rop iz l. 1925. Med prevozom je Mrvar ušel orožnikom v Ljubljani, a so ga kmalu zopet ujeli, ko se je potikal in skrival po okoličini Novega mesta.

Dne 18. novembra pa je prišlo pred senatom novomeškega okrožnega sodišča do obravnave radi rop v letu 1925, katerega sta bila obdolžena kaznjenca Janez Mrvar in Anton Štangl.

Obtožnica.

Obtožnica pravi, da se je 31. oktobra 1925 napotil ravnatelj Novotni iz Črnomlja v rudnik Kanižarico, da bi iz-

plačal tamkaj rudarjem mezde. Seboj je imel v aktovki 40.000 Din. Ko je prišel po cesti do Kristusovega znamenja ob kanižarskem gozdu, sta skočila iz zasede proti njemu dva moška. Eden je zamahnil proti njemu z nožem, katerega pa je Novotni odbil in napadalec udaril s palico po glavi, tako da se je napadalec zgrudil na tla. V tem je Novotni segel v žep po revolver, a ga je drugi napadalec prehitel in ustrelil proti njemu s samokresom. Strel pa k sreči ni zadel, pač pa si je v tem času prvi napadalec toliko opomogel, da je vstal, sunil Novotnega v noge in zgrabil za aktovko z denarjem. Ker je Novotni trdo držal za ročaj, se je ta odtrgal in oba roparja sta z obilnim plenom zbežala v bližnji gozd. Napadeni ravnatelj je o dogodku takoj obvestil rudarje, ki so oba roparja zasledovali, dobiti pa jih niso mogli.

Kako je prišlo do obdolžitve obtožencev?

V juniju lani je prejela orožniška postaja v Črnomlju iz Zagreba nepodpisano pismo, ki je razodevalo, da ga je pisala ženska oseba, ki je imela ljubavno razmerje s Francem Štanglom, bratom obtoženega Antona. V pismu je bil zabeležen opis oseb, ki so sodelovale pri ropu. Že pokojni Franc Štangl je bil ob času ropa zaposlen v kanižarskem rudniku in je znal dobro, kedaj izplačuje ravnatelj Novotni delavce. O vsem potrebnem je Franc poučil brata Antona in Janeza Mrvarja, ki sta izvršila rop.

Franc Štangl se je po zločinu podal v Zagreb, kjer se je zastrupil z ocatovo kislino leta 1928.

Na razpravi dne 18. novembra t. l. je bilo zaslišanih več prič iz Črnomlja in Semiča, nobena ni izpovedala glede obtožencev kaj obremenilnega.

Tudi ravnatelj Novotni je izjavil pri pogledu na fotografiji kot priča, da bi utegnil biti slepi Anton Štangl eden od roparjev, trditve ne more podpreti s prisego, ker je bil ob napadu preveč razburjen.

Oba obtoženca sta zanikala zločin in je rekel pred sodiščem Štangl, da je najbrž zagrešil rop baš oni, ki je poslal črnomeljskim žandarjem ovadbo brez podpisa.

Radi pomanjkanja dokazov je sodišče oba obtoženca oprostilo krivde ro-

parskega napada na ravnatelja Novotnija.

Pač pa je bil ob tej priliki obsojen Mrvar radi tatvine kolesa na že omenjenem pobegu iz Ljubljane na 3 mesece strogega zapora.

Mrvarja in Štangla bodo spravili iz Novega mesta nazaj v kaznilnico v Maribor.

Obešenega so našli v Mariboru Ob brodu v pokojenega železničarja Simona Jančarja.

Grozen čin obupanca. Dne 18. t. m. je izvršil v Studencih pri Mariboru na izredno krvav način samomor 36letni kovinski strugar državnih železnic Josip Wiesthaler. Iz bojazni, da bo pozvan pred sodišče v zadevi uboja pred meseci preminulega železničarja Klemenčiča, si je hotel najprej prerezati vrat z britvijo, a mu jo je žena iztrgala in skrila. Nato si je prerezal vrat s kuhinjskim nožem in je izkrvavel v pricho žene in hčerkice. Krvavo dejanje je izvršil iz obupa, da bi za slučaj kake obsodbe ne bil ob službo pri železnici.

Vlom v viničarijo. Vlomljeno je bilo v Grušovi pri Sv. Petru pod Mariborom v viničarijo posestnika Franca Senekoviča. Povročena škoda znaša 3 tisoč Din.

Umestna obsodba za ukradeno kolo. Radi tatvine kolesa je obsodil dne 18. t. m. mariborski mali senat brezposelnega trgovskega pomočnika Petra Smrekarja iz Krope na poldrugo leto strogega zapora, 4 leta častne izgube in še na pridržek po prestani kazni.

Zasačen v trenutku vloma. Mariborski stražnik je aretiral Stanka Zeliča baš tedaj, ko je hotel vlomiti v neko hišo na Meljski cesti. Aretirani se je bavil predvsem z izmikanjem zimskih sukenj.

Vsled udarca s kolom mu je počila lobanja. Na cesti pri Sv. Andražu v Halozah je bil napaden od neznancev posestnikov sin Ivan Zula iz Belovška. Vsled udarca s kolom preko glave mu je počila lobanja in je napadeni v smrtni nevarnosti.

Smrtna žrtev fantovskega pretepa. Pri Sv. Barbari v Halozah so se stekli med seboj fantje. Pri tej priliki je bil zaboden v trebuh Ivan Sampolec iz Brezovec, občina Sv. Barbara. Zabodeni je drugi dan v strašnih mukah umrl. Smrtna žrtev fantovske brezmejnne podivjanosti je bil miren ter pošten fant in je njegova žalostna smrt pretresla celo župnijo.

Tatvina vrbovega šibja. Pletarski zadruzi v Ptujju, ki ima vrbove nasade v mestnem logu, je nekdo pokradel 3000 kg šibja in povzročil zadruzi 2500 Din škode.

Potegavščine lažnega vinskega trgovca. Krog Ormoža, Jeruzalema ter Ljutomera se je zadnje dni klatil laži vinski trgovec, ki se je izdajal za Fr. Ruseka, diplomiranega inženjerja iz Brna. Kupoval je staro vino po vago-

nih in pri tem poslu dobro jedel in pil. Obiskal je celo zadnjo mariborsko razstavo. Ko je pa začutil v Mariboru, da ga gledajo njegovi spremljevalci že z bolj kritičnim očesom, je izginil. Glavni namen tega širokoustnega pustolovca je, da dobro živi na račun boljših vinogradnikov, katere zna preslepiti z izredno zgovornostjo. Rusek bo star kakih 50 let, je osivelih lasi, obrit in dobro oblečen.

Hiša je pogorela posestniku Ivanu Arbeiterju v Malem Paradižu pri Ptujju. Na podstrešju je uničil ogenj dva voza krme in precej koruze. Ogenj je nastal vsled močnejše zakurjene peči za peko kruha v bližini dimnika, kjer so bili leseni trami.

Utonil je pri kopanju jarka krog travnika Janez Molnar iz Lakoša pri Dolnji Lendavi. Vzrok smrtne nesreče je preobilni alkohol.

Krvav obračun med sinom in očetom Viničar Franc Krajnc iz Gorenjskega vrha je bil na delu s svojim sinom pri žganjekuhi pri znancu v Halozah. Oče in sin sta se med seboj sprla. Sin je pričakal očeta pred domačo hišo, ga

Amerikanska demonstracija za pivo, ki bi naj bilo dovoljeno v letu 1933.

Dominikanci iz belgijske prestolice Brüssel nesejo skrinjico, v kateri so ostanki sv. Alberta. Ostanke so poslali iz Kölna v Brüssel. — Desno: Da bi dvignili na Holandskem cene hijacintam, so uničili 20 milijonov čebul, iz katerih se razvija ta cvetlica.

